

Семко Лариса

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

В Законі України «Про освіту» зазначається, що дистанційна форма здобуття освіти – це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [1]. Основна відмінність дистанційного навчання від традиційного – це можливість надавати освітні послуги віддалено. Дистанційне навчання – це форма навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію, а також самостійну роботу з навчальними електронними матеріалами. Дистанційне навчання школярів передбачає активне використання технічних і програмних засобів незалежно від навчального предмету.

Інформатика спрямована на формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, яка формує: інформаційну компоненту (здатність до ефективної роботи з будь-якою інформацією); комп'ютерно-технічну компоненту (визначає уміння та навички роботи з комп'ютерними засобами та програмним забезпеченням); компоненту застосовності (визначає здатність прикладного застосування ІКТ при вирішенні поставлених завдань) [2].

Під час вивчення інформатики в класі більшість сучасних вчителів знаходять потужні засоби: відео проектор, мобільний пристрій, Інтернет з'єднання тощо. У дистанційному навчанні засоби навчання змінюються. Дистанційне навчання з одного боку обмежує роботу вчителя, а з іншого, навпаки розширює. Досвід тривалого дистанційного навчання під час

пандемії, а тепер і в умовах воєнного часу показує, що негативними складовими дистанційного навчання інформатики є: відсутність візуального зв'язку і відчуття атмосфери із класом; низька активність учнів; складність ідентифікації перевірочних робіт; труднощі з організацією дисципліни у термінах здачі робіт; недостатній рівень професійної підготовки для проведення уроків онлайн тощо. Позитивними складовими дистанційного навчання вивчення інформатики є: широкий арсенал онлайн навчальних інструментів для вивчення дисциплін; можливість кожному учню навчатись у своєму темпі; можливість оновлення і впровадження інновацій у курс інформатики; можливість організації автоматизованого контролю знань; вільний вибір форм і методів навчання тощо. Отже, найвагомими позитивними складовими у дистанційному навчанні є широкий арсенал онлайн навчальних інструментів для вивчення дисциплін. А його опанування і запровадження неможливе без сформованої інформаційно-комунікаційної компетентності учнів і вчителів.

Сьогодні пропонується численна кількість електронних навчальних матеріалів, і проблема постає у знаходженні серед них якісних, доступних і оптимально структурованих. Аналогічне завдання постає і у знаходженні якісного навчального контенту серед відеоматеріалів навчальних курсів та слайд-презентацій. Зворотній зв'язок та можливість інтерактивного спілкування. Вчасна консультація, розуміння підтримки сприяє ефективності дистанційного навчання, тому налагоджений у будь-якій формі зворотній зв'язок має першочергове значення. Це може бути листування, чат, форум, відеоконференція, інтерактивна дошка тощо. Вона дозволяє імітувати дошку у класі і працювати вчителю, учням, колективно.

Сучасні безоплатні чи частково безоплатні інтернет-сервіси та програмне забезпечення надають учителю широкі можливості для підготовки і розміщення навчальних матеріалів. Можна запропонувати

низку орієнтовних інструментів для виконання окремих дій щодо розроблення дидактичного забезпечення уроку. Для забезпечення навчання інформатики важливі такі складові: облікові записи учасників, доступність електронних навчальних підручників, інших матеріалів будь якого формату, зворотній зв'язок та можливість інтерактивного спілкування; інтерактивна дошка, навчальна платформа, організація контролю знань, облік успішності, ведення статистики результатів навчання тощо.

Розглядаючи методичні засади підготовки завдань для дистанційного навчання, слід зробити акцент на зміні характеру освітньої діяльності. Оскільки дистанційна робота учня є здебільшого роботою самостійною, то зміст, формат та дидактичне навантаження завдань потрібно добирати інакше порівняно з тими, що розраховані на «очне» виконання. Такі «інші» дистанційні завдання мають допомагати учням утримати увагу на новому, частково незрозумілому матеріалі; задіювати різні способи поведінки учнів з навчальною інформацією, віддаючи перевагу вправам, спрямованим, перш за все, на розвиток навичок мислення високого рівня, таким завданням, що надають учням простір для творчого усвідомлення відомостей, що вивчаються [3].

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Про освіту: Закон України від 10.01.2021 № 2145-VIII. «Законодавство України». ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Семко Л.П. Реалізація компетентісного підходу на уроках інформатики. Проблеми та інновації в Природничо-математичній, технологічній і професійній освіті: Матеріали ІХ-ої Міжнародної науково-практичної онлайн-інтернет конференції м. Кропивницький – Харків, 21–29 листопада 2019 р. С. 53–57.
3. Сокол І.М., Стадниченко К.В. Дистанційне викладання інформатики: особливості, проблеми, цифрові інструменти *Електронне*

наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету», К. В. 2021. (10) С. 191–202.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Семко Лариса Петрівна – науковий співробітник відділу математичної та інформатичної освіти Інституту педагогіки НАПН України.